

АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ТА СМЕРТНОСТІ НА ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ У ДІТЕЙ

Корж Ю.В., Проскурова Я.О., Шабрацька Д.Е.

*Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна*

*Кафедра соціальної фармації
socpharm@nuph.edu.ua*

Вступ. Злоякісні новоутворення (ЗН) у дітей становлять менше 1% всіх виявлених щорічно випадків раку населення Землі. При цьому, через низький рівень діагностики та відсутність певної клінічної картини, смертність від даної патології надзвичайно висока. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, щорічно в Україні реєструється понад тисяча випадків ЗН серед дитячого населення.

Метою нашого дослідження є аналіз статистичних показників захворюваності та смертності на злоякісні новоутворення у дітей.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження було обрано статистичні дані Національного канцер-реєстру України за 2020 рік щодо показників захворюваності та смертності на ЗН у дітей. Використано статистичний, структурний та логічний методи аналізу.

Результати та їх обговорення. До вікової категорії «діти» Національний канцер-реєстр відносить хворих віком від народження до 17 років. Це обумовлено тим, що дитяча онкологія має відносну схожість з підлітковою.

За даними бюлетеня Національного канцер-реєстру України за 2020 рік серед дитячого населення зареєстровано 899 випадків на злоякісні новоутворення (400 дівчаток та 499 хлопчиків).

Стандартизований показник (український стандарт) захворюваності на ЗН становив 13,3 (на 100 тис. дитячого населення). Найвищі показники захворюваності спостерігалися на лейкемію у віковій категорії від 1 до 4 років як у дівчаток (9,0), так і у хлопчиків (11,4). Також високі показники були на ЗН нирок (4,7) та головного мозку (3,4) серед хлопчиків до року.

У структурі захворюваності найбільшу частку на злоякісні новоутворення у дітей, як жіночої, так і чоловічої статі, займають лейкемії (34,5% та 35,7% відповідно), друге місце посідає ЗН головного мозку (дівчатка – 11,3%, хлопчики – 15,4%). Також до найпоширеніших форм новоутворень входить ЗН кісток та суглобових хрящів (дівчатка – 8,5%, хлопчики – 6,2%). У дитячій віковій категорії жіночої статі серед найбільш частих захворювань були ЗН щитоподібної залози (6,0%) та ЗН нирок (7,0%). У структурі захворюваності хлопчиків переважали неходжкінська лімфома (7,4%) та лімфома Ходжкіна (7,0%). Разом зазначені патології охоплювали 67,3% нових випадків захворюваності дівчаток та 71,7% загальної захворюваності хлопчиків.

Не прожили і 1 року з числа виявлених у 2020 році 10,5%, з числа вперше захворілих – з діагнозом, встановленим посмертно – 0,9%. На профілактичних

оглядах виявлено лише 7,6% хворих, а охоплено спеціальним лікуванням первинних хворих – 86,1%, що свідчить про низький рівень діагностування хвороби та високий рівень захворюваності, а також про погану проінформованість населення щодо мети профілактичних оглядів.

Було проведено групування регіонів на три групи за показником захворюваності на ЗН серед дитячого населення в Україні за 2020 рік. Розрахований крок інтервалу за показником захворюваності склав 2,9. Першу групу сформували регіони, для яких було характерне коливання в інтервалі 9,4-12,3 на 100 тис. дитячого населення (Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Львівська, Рівненська, Сумська, Херсонська, Чернігівська області); другу – від 12,4 до 15,2 (Вінницька, Дніпропетровська, Житомирська, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Тернопільська, Харківська, Хмельницька, Чернігівська області та місто Київ); третю – від 15,3 до 18,1 (Волинська, Запорізька, Полтавська, Черкаська області). З урахуванням результатів проведеного групування регіонів за епідеміологічним показником захворюваності були сформовані групи ризику: відносно низький, помірний та загрозливий ризику. Підсумовуючи результати проведених досліджень можна стверджувати, що найбільша кількість регіонів України (11 регіонів або 47,83% від загальної кількості) представлені у групі помірного ризику захворюваності від ЗН серед дитячого населення. Для 8 регіонів (34,78%) характерний відносно низький ризик, а 4 регіони (17,39%) можна віднести до групи загрозливого ризику.

Стандартизований показник (український стандарт) дитячої смертності від злоякісних новоутворень становив 2,6 (на 100 тис. дитячого населення). Найвищий показник смертності спостерігався на лейкемію у дівчаток до року (3,6). У хлопчиків найвищі показники смертності були на ЗН нирок у віковій категорії до року (1,3), а також на ЗН головного мозку у віці від 1 до 4 років.

У структурі смертності від ЗН найбільш поширеними причинами смерті у дитячому віці є лейкемія (дівчатка – 36,8%, хлопчики – 24,5%), ЗН головного мозку (дівчатка – 25,0%, хлопчики – 32,1%), ЗН заочеревинного простору і очеревини (7,4% та 4,7% відповідно), неходжкінські лімфоми (4,4% та 6,6% відповідно). Також частою причиною смерті у дівчаток були ЗН кісток (5,9%), у хлопчиків – ЗН сполучних тканин (7,5%). Сумарно ці патології охоплювали 75,4% смертності хлопчиків та 79,5% дівчаток.

Висновки. Проаналізовано статистичні показники захворюваності та смертності на злоякісні новоутворення у дітей за 2020 рік на основі даних Національного канцер-реєстру України. Встановлено, що рівень захворюваності на ЗН та смертності від цієї патології серед дитячого населення має стійку тенденцію до помірного зниження. У структурі захворюваності на ЗН серед дитячого населення України провідне місце займають ЗН кровотворної та лімфатичної систем, головного мозку та кісток.